

Akasztó

700

*A 700 éves Akasztó
története*

(Morvamezei-
utca)

(Károlyfelejt Ottokár eseli király...
a Dürnkirút - i szafóban → Jt. k. mel-
wod heil, 40. szd. → Palósi Kun László király, -
→ Thau Mór: Kun László 200 - Habsburg Rudolf ta -
látvársa. (olajfestmény M. N. Palósi)

1241. - a tatárjárás idején lakott hely, majd elpusztul

1278.VI.2. - IV./Kun/ László Csanádra menet itt ad ki oklevelet ^(X)

1291-ben kelt oklevél szerint Dömsöd határában említik az ide vezető nagy utat; III. Endre király felesége, Fenenna utazik haza Rómába a Dömsöd-Okozthov-Báta útvonalon

1335. - királyi birtok

1400-as évek első harmadában, Zsigmond király idején vámszedőhely, ami fejlődését lényegesen előmozdította, mert a 16. szd. elején egyike a környék legnépesebb településeinek

1422. - Ács-pusztát említenek az oklevelek, feltehetően a mai Ács-pusztáról van szó

1500-as években, a török hódoltság korában a falu elpusztult illetve betelepültek a törökök, ezt igazolják a falu egyes részeit jelölő török eredetű nevek: Tubán, Burgó.

A falu ekkor három helyre adózik: a töröknek, a földesúrnak és a kalocsai érseknek

1686. - Buda visszafoglalása a töröktől

1690. - a solti összeírásban "elpusztult hely"-ként van nyilvántartva

1708. - a Rákóczi-szabadságharc idején Vak Bottyán a németeket üldözte erre, ő pusztaságot talált; a község földesura ezidőtájt a Bosnyák-család, később Batthyány József. 1899-ig nagyobb területeket birtokolt még a kalocsai káptalan, Blaskovich Ilona /Turnovszky Gyuláné/, báró Kaas Ivor, Bence Gábor és Dunavecse község

1719-től szlovákok, telepének a faluba

1723-től esküvői és halotti anyakönyvet vezetnek, mert a helyi káplánságot mindjárt letelepedésük után megkapták

1727-től a születésről is vezetnek anyakönyvet

1735. - újjáalakul a plébánia

1738. - 976 magyar és szláv lakik a faluban, van jegyzője és kántortanítója a községnek

1744. - katolikus templom épül, amit később többször felújítanak; a falu ettől az évtől fogva tartja szeptember 8-án - Kisasszony napján - a búcsút.

1778. - 1435 fő lakik a faluban
1791. - már mindenki magyar a faluban
1810. - 1954 lakost tartanak nyilván
1838. - a nagy árvíz, amely Pestet is elöntötte, 146 házat összedönt a községben
1867. - megépül az Akasztó Kiskőrös közötti közút
1871. - már 2245 lakosa van a községnek
1892. - megindul a postai szolgáltatás a faluban
- 1890-es években érkezik az első orvos
1895. - 2770 lakost számlál a falu
- 1900-as évek elején már csak két nagyobb birtokos él Akasztón: Schnaitigel Péter hertai lakos, aki 514 kh-at birtokol, amit az 1930-as években 102 akasztói gazda vásárol meg; és a kalocsai székes főkapitán 5400 kh-at birtokol, amit majd az ún. "huszas bárók" /vagyis a húsz leggazdagabb akasztói paraszt/ bérelnek ki
1913. - Önkéntes Tűzoltótestület alakul; a község képviselői Teleki Sándor és Törley Gábor

1914-18 az első világháború évei alatt had-
bavonultak száma 800 fő, az elesettek
és eltűntek száma 252 fő

1919. - a Tanácsköztársaság idején Akasztó
népe is megmozdul: "Kaszára, kapára, vö-
rösök a határba" - kiabálják és kivonul-
nak a határba, hogy megvédjék a falut a
Szamuely Tibor által vezetett osztag ka-
tonáitól. A géppuskák elől szétszaladnak
a helybéliek. Melkvi Antalt a községháza
udvarán agyonlövik, Dobos László miklai
gazdatisztet felakasztják. Szilaj Szabó
Józsefet is agyonlőtték a vörösök, pedig
csak lóháton ment Soltszentimre felé, 19
éves volt" - beszélnek az emberek.

1921-től a földbirtokreform-törvény alapján
1000 kh. földet osztottak szét a faluban

1927. - megjelenik Gyórrffi Istvánnak a pász-
torhajlékokról szóló munkája, amelyhez
Akasztón is gyűjtött anyagot

1932-től épül a Dunavölgyi-főcsatorna /Átok-
csatorna/

1930.-átadják a környék egyik legszebb isko-
láját

1930-as években Kodály Zoltán gyűjtőúton járt
a faluban

1938.IV.4. "A községi vezető jegyző előterjeszti, hogy a község csecsemő- és gyermekvédelme kétségbeejtő állapotban van. A halotti anyakönyv tanúsága szerint minden második gyermek elhal, a felnőttek pedig tüdőbajban, vérhasszerű betegségekben és egyéb járványokban pánztulnak el. A falunak majdnem a fele sínylődik tüdőbajban..."

A képviselőtestület kéri, javasolja, hogy a hatóság létesítsen egészségházat, mivel a község igen szegény, nincs elegendő pénze hozzá. Dr. Orbán József főjegyző ellen fegyelmi eljárást indítanak, mert kiadta a jegyzőkönyvet az újságíróknak, akik leközltek azt. A főjegyző azonban a fegyelmi eljárás alatt tüdőbajban meghal...

A községnek ekkor 4500 lakosa van

1940. - indul a Mozi és kibővítik a templomot
/"akasztói csoda"/

1941. - dunai árviz pusztít a faluban

1942. - talajviz pusztít a faluban;

 junius 15-én éjjel betörték a templomba

1944.XI.1. - bejönnek az oroszok

1945.III.15. - megalakul a KMP helyi szervezete

1945. - földosztás: 600 család 3000 kh. földet kap
1947. - megnyílik az Óvoda
1948. - megalakul a Földműves Szövetkezet; államosítják az iskolát; augusztus 20-án Kecskeméten Rákosi Mátyás kihirdeti a párt terveit a mezőgazdaság szocialista átszervezésére - ősszel megalakul az első termelőszövetkezeti csoport /Rákóczi tszcs./
1950. - Népkönyvtár nyílik; megjelenik a rendelet az önálló termelőszövetkezetek alakulásáról és működéséről
1955. - Bölcsőde nyílik a községben
1959. - közzéteszik a 3004/1957. sz. kormányhatározatot a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztéséről; átszervezik a tszcs-eket ill. megszervezik a szakszövetkezetet, melybe /majdnem/ mindenkit beléptetnek
1960. - a lakosság létszáma 4652 fő
1962. - megnyílik a helyi takarékszövetkezet
1964. - felépül az új Művelődési ház

1960-as években megkezdődik a község gazdasági fellendülése, amely elsősorban a bortermelésnek, a sertés- és juhtenyésztésnek és a gabonafélék termesztésének köszönhető; a termékek értékesítését elsősorban a jól működő szakszövetkezet végzi

1977 - néhány adat a faluról:

lakóinak száma:	4424 fő
lakóépületek száma:	1433 db
a könyvtár könyvváll.:	9000 db
szgk-k száma:	258 db

1980-85-ig 226 csecsemő születik és 396 személy hal meg, a lakosság száma tehát csökken

1981. - átadják az új vízművet;
a lakosság száma 4250 fő

1986. - átadják az iskolaépület új szárnyát,
amely 8 tantermes

1990. - hosszú évek óta az első szabad választások, amelyen megválasztják a polgármestert és a képviselőtestületet

1991. - a szovjet csapatok elhagyják hazánk területét; több utca kap új aszfaltburkolatot; épül a tornacsarnok és a kábel-TV

1991. - a község területei ma három kézben vannak: a Béke Mg. Szakszövetkezetében, a Kiskőrösi Állami Gazdaságéban és egyé-
niek kezében;
a lakosságszám - ha lassan is, de -
tovább csökken: 3800 fő.

Községünk évszázadok óta a mezőgazdaságból él. Régen elsősorban a pásztorkodásból, később a pásztorkodásból és a földművelésből. Az utol-
só évtizedekben tért hódított a szőlő, két i-
pari üzem /a tészta- és a cipő-/ valamint ki-
sebb-nagyobb Kft-k. Bár az utolsó évtizedekben
- a történelmi időkhöz viszonyítva - lényege-
sen javult a község népességmegtartó képessé-
ge, mégsem volt képes arra, hogy a falu min-
den lakóját eltartsa. Sokan még ma is a köze-
li városokban keresnek munkát.

Az ország átállása az új politikai- és gazda-
sági rendszerre a falu lakóinak is újabb ne-
hézségeket okoz, de - gondolva az elmúlt 700
esztendőre - bízunk benne, hogy megtaláljuk
a jövőbe vezető helyes utat.

Összeállította: Dr Réthey Prikkel Miklós

